



koncertní sezona

2025/26

SEVEROČESKÁ FILHARMONIE TEPLICE
uvádí 4. abonentní koncert
symfonického cyklu B

Alain Lefèvre

klavír

**SEVEROČESKÁ FILHARMONIE
TEPLICE**

Charles Olivieri-Munroe

dirigent

5. února 2026 v 19:00 hodin
Dům kultury Teplice

www.severoceskafilharmonie.cz



Severočeská / North Czech
filharmonie / Philharmonic
Teplice Since 1838

Hudební kariéra dalšího romantického autora **Charlese Camilla Saint-Saëns** začala šťastně. Talentovaný hošík usedl ve dvou a půl letech ke klavíru, ve třech letech složil první skladbičku a v pěti letech měl svůj veřejný koncert. Po nástupu na Pařížskou konzervatoř se z něj v pouhých třinácti letech rychle stal jeden z nejlepších varhaníků v Evropě. Kromě toho patřil spolu s Franzem Lisztem k bezkonkurenčním klavíristům své doby. O rozvoj francouzského hudebního života se zasloužil zejména založením Národní hudební společnosti, bez níž by nevzniklo mnoho známých děl francouzských autorů. Osobní charakteristiky nebyly příliš lichotivé. Saint-Saëns byl považován za zlostného, nerudného a intrikujícího člověka. Jeho vliv na francouzskou kulturu byl však značný a talent mnohostranný. Kromě kompozice se věnoval filozofii a poezii, astronomii, geologii. Byl vynikajícím matematikem. V hudbě Saint-Saëns příliš neexperimentoval. Jeho tvorba je považována spíše za syntézu předchozích období. Skvěle se orientoval ve formě a technice. Dnes se na něj pohlíží spíše jako na skladatele uhlazených, technicky dokonalých a interpretačně náročných děl, kterým ale chybí hlubší obsah. Nicméně, velká část jeho tvorby setrvává v hraném repertoáru dodnes.

Symfonickou báseň **Phaeton** zkomponoval osmatřicetiletý Saint-Saëns s věnováním své někdejší žákyni Berthe Le Barbier de Tinan, dceři francouzského barona a vice-admirála de Tinana. Předlohou pro skladbu byl příběh Phaetona, syna Boha Slunce, kterému otec dovolil řídit sluneční vůz po nebi. Phaetonovy nezkušené ruce však nedokážou ohnivé koně ovládat. Planoucí vůz je sveden ze své dráhy. Dostává se tak blízko k zemi, že celému světu hrozí požár. Katastrofě zabráňuje Jupiter, když srazí lehkomyslného Phaetona svým bleskem. Hudební příběh inspirovaný osudem odvážného mladíka působivě začíná mohutnými akordy žestových nástrojů, které se střídají s impulzivními hudebními „lety“ smyčcových a poté dřevěných dechových nástrojů. Harfa a smyčce představují rytmický motiv evokující cval koní, který je poté přebírán ostatními skupinami až do exploze triumfálního tématu. Zbýsilý běh slunečního vozu se zdá být zklidněn díky melodii lesních rohů, ale odpočinek je krátkodobý. Jupiter se vzápětí chopí svého blesku, představovaného čtyřmi tympány, činely, velkým bubnem a tamtmem, srazí vůz k zemi a bezohledného mladíka zabije. Po bouřlivých tutti následuje epizoda, v níž se opakuje poklidné téma rohu, čímž se symfonická báseň uzavírá.

Pouhých devětadvacet let vyměřil nelítostný osud k životu klavíristovi a skladateli **George Gershwinovi**. Pocházel z chudé rodiny ruských přistěhovalců. Ještě jeho dědeček, narozený v rodině petrohradského rabína, se musel z postavení druhořadého občana vykoupit pětadvaceti-letou službou v carské artillerii. Otec se v zemi za oceánem oženil s petrohradskou dívkou stejného osudu. Ačkoli jejich děti dostaly ještě biblická starozákonní jména Israel a Jacob, do historie hudby 20. století vešli jako Ira a George Gershwinové. Mladší George kromě hodin klavíru navštěvoval krátkou obchodní školu a v patnácti nastoupil povolání písňového agenta v hudebním nakladatelství Jerome Remicka. Bylo mu teprve osmnáct, když u konkurence vydal svůj první šlágr. O tři roky později už hráli na Broadwayi jeho první celovečerní komedii. Světovou slávu mu ovšem zajistila až skladba Rhapsody in Blue, komponovaná na objednávku krále bílého jazzu Paula Whitmana: „Bylo to ve vlaku do Bostonu, s jeho ocelovým rytmem, s jeho drcáním, jež tak často stimuluje skladatele, kde jsem náhle zaslechl kompletní konstrukci Rapsodie. Měl jsem ji dokonce před očima na notovém papíře od začátku až do konce... Slyšel jsem ji jako jakýsi hudební kaleidoskop Ameriky – naší obrovské tavící pánve, našeho nesrovnatelného národního rozmachu, našeho blues, našich vzrušujících metropolí.“ Šestadvacetiletému Gershwinovi se hned při prvním pokusu skloubit nové intonace a rytmy černošského jazzu se světem vážné hudby podařilo vytvořit skladbu plnou gejzíru zcela originálních melodických nápadů a živočišně smyslné energie. I po triumfálním úspěchu díla dál komponoval pro broadwayská divadla a hollywoodské filmové muzikály, ale současně rozmnožil „vážnější“ tvář své tvorby o koncertantní skladby. Jeho uměleckou tížádnost naplnilo zkomponování první skutečné americké opery Porgy a Bess. Tehdy už celosvětově proslulého Gershwina přijímali s respektem největší skladatelé doby. Zemřel předčasně na mozkový nádor, ale stovky jeho kouzelných melodií nás provázejí dodnes.

Mnozí lidé byli přesvědčeni, že Rapsodie v modrém vznikla jen šťastnou náhodou. „No, a já jsem se tam vydal, abych jim ukázal, že je toho mnohem víc.“ To byla Gershwinova retrospektiva ke zrodu jeho **Koncertu F dur**, který si objednala Newyorská symfonická společnost po triumfu Rapsodie v roce 1924. Vzniklo tak největší a nejsložitější dílo pro koncertní sál, které dosud složil. Práce na skladbě mu trvala půl roku. Při premiéře s Newyorským symfonickým orchestrem se sólového partu zhostil sám autor. Publikum přijalo dílo s velkým nadšením, ačkoli názory kritiků byly smíšené. Někteří považovali koncert za banální a méně originální, než byla Rapsodie. Jiní naopak měli pocit, že Gershwin napsal zajímavou adaptaci současných populárních tanců bez jejich banality. Několik kritiků bylo dílem nadšeno a jeden prohlásil, že Gershwin je „jediný ze všech, kdo píše hudbu dneška... a vyjadřuje nás“. Od prvních tónů skladby je jasné, že Koncert F dur je dílem ovládaným rytmem, náladou a atmosférou. První věta obsahuje širokou škálu témat. Autor napsal, že tato věta využívá rytmus charlestonu, rychlý a pulzující, a představuje mladého, nadšeného ducha amerického života. O pomalé větě, která je pro mnoho posluchačů vrcholem díla, Gershwin poznamenal, že má poetickou noční atmosféru jako americké blues, ale v čistší formě, než v jaké se s blues obvykle zachází. Věta je rozdělena do tří velkých úseků s živou, rytmickou střední částí. Obzvláště poutavá je rapsodická klavírní sólová kadence. Závěrečnou část popsal skladatel jako „orgii rytmů, které začínají prudce a udržují si stejné tempo po celou dobu.“ Prostřednictvím podmanivé nálady věty naráží na témata z předchozích vět a transformuje je. Ke konci se druhé téma první věty objevuje ve formální repríze. Toto cyklické zjevení je v Gershwinově tvorbě typické jak pro americké hudební divadlo, tak pro orchestrální koncertní hudbu, dvě hlavní oblasti jeho brilantní kariéry.

Hluboké vzdělání v mládí, zájem o literaturu, nucená studia práv v Lipsku a Heidelbergu, studium hudby u významného klavírního pedagoga Friedricha Wiecka, jehož dceru Claru si později vzal za ženu – to jsou základní milníky života německého skladatele a hudebního kritika **Roberta Schumanna**. Jeho hudební dráha nebyla jednoduchá. Ochromení prstu mu znemožnilo pokračovat v koncertní dráze klavírního virtuosa, a proto se zaměřil na studium skladby a hudební kritiku. Ve svých čtyřicetiletých letech založil Neue Zeitschrift für Musik, tehdy progresivní hudební časopis, který propagoval moderní směry v kompozici. Tímto časopisem i osobním vlivem prosadil např. Frederika Chopina, Hectora Berlioze, ale i Johannese Brahmsa. Když se seznámil s Clarou, později nejslavnější německou klavíristkou 19. století, bylo jí teprve 15 let. Clařin otec vztah a později i sňatek zakázal, o povolení čtyři roky rozhodoval soud. Z velké lásky se narodilo osm dětí a Clara byla Robertovi Schumannovi celoživotní oporou i v těžkých časech, trpěl totiž těžkou maniodepresivní psychózou. On svou ženu naopak doprovázel na koncertních turné. Lásky i nemoc se v jeho tvorbě, zejména písňové, odrážejí jakoby ve vlnách dle období, jaké zrovna prožíval. V roce 1853, tedy tři roky před Robertovou smrtí, Schumannovi poznali tehdy dvacetiletého Johannese Brahmsa, jehož hudba je okouzila a spřátelili se s ním. Později Brahms pomáhal Claře s propagací a uchováním Schumannova díla. Stali se celoživotními přáteli a z jejich milé a jemné korespondence lze jen usuzovat, zda se jednalo pouze o přátelský vztah.

Vývoj Schumannovy skladatelské kariéry byl jasně definovaný a uspořádaný. Svá úžasně nápaditá a romantická první díla psal jako začínající pianista pochopitelně pro klavír. Naději na dráhu virtuóza si ovšem zmařil sám, když se snažil posílit své čtvrté prsty mechanickým zařízením vlastní konstrukce a nenávratně si poškodil ruce. Následná deprese byla dlouhodobá a bolestivá. Chmurné období rozjasnil až sňatek s Clarou. Během prvního roku po svatbě Schumann zkomponoval přes stovku krásných skladeb pro hlas a klavír. Pak se rozhodl věnovat se orchestrální tvorbě a stvořil svou první symfonii B dur, kterou nazval „Jarní“, s jednou z nejšťastnějších vyznívajících závěrečných vět, jaké si lze představit. Povzbuzen velkým úspěchem při premiéře, téměř okamžitě složil druhou **Symfonii d moll**, která se ovšem přílišného úspěchu nedočkala. Práce na jejím přepracování trvaly deset let a finální verzi označil pořadovým číslem čtyři. V hlavním tématu první věty autor využívá prvních pěti tónů vážného úvodu. Neklidná energie tohoto motivu je pro Schumannův druh romantismu

typická. Téma je následně využíváno v celé symfonii v různých rytmických a melodických podobách. V průběhu fantazijní první věty se objevuje další myšlenka, která hraje důležitou roli i v následujících částech, a sice tři různé akordy následované silným motivem. Slyšíme je na začátku scherza, kde jsou kombinovány s živým hlavním tématem, a na začátku strhujícího finále, ke kterému je hlavní téma první věty přidáno jako figura v basu. Před scherzo Schumann zasazuje lyrickou pomalou větu, která představuje novou mollovou melodii v hobojích a violoncellech. Střídá ji se zamyšlenou melodií úvodu první věty a zdobí něžným houslovým sólem. Přejít do závěrečné věty se velice podobá tomu, který vede do finále Beethovenovy páté „Osudové“ symfonie. Tato pasáž je jasným znázorněním Schumannovy rozpolcené osobnosti, tak, jak ji sám skladatel popsal ve svém časopise *Neue Zeitschrift für Musik* jako dvě literární postavy: „Eusebius, ztělesnění básnické zdrženlivosti, a Florestan se svými zlověstnými pózami a bravurními lety“. Ve větě, která se podobně jako v Beethovenově „Osudové“ rozvíjí z d moll do durové afirmace, nakonec Florestan zjevně vítězí.

Klavírista a skladatel **Alain Lefèvre**, opěvovaný médii jako „hrdina klavíru“ (Los Angeles Times), „úžasný interpret“ (Washington Post), „klavírista, který boří stereotypy“ (International Piano) a „který vyčnívá z typických trendů nabízených na mezinárodní scéně“ (Classica), vystupoval ve více než čtyřiceti zemích na nejprestižnějších místech, včetně Carnegie Hall, Kennedyho centra, Royal Albert Hall, Royal Festival Hall, Cadogan Hall, Théâtre des Champs-Élysées, Théâtre du Châtelet, Salle Pleyel, Teatro Colon, Palacio de Bellas Artes a dalších, a zúčastnil se řady mezinárodních festivalů, jako jsou Ravinia, Saratoga, Wolf Trap, Atény, Istanbul, Cervantino, Mozart Plus, Orford Musique, Domaine Forget,



Lanaudière, Expo 2010 v Šanghaji a mnoho dalších. Jeho oslnivé výkony byly mnohokrát označeny odborníky za bezkonkurenční, a to zejména díky jeho smyslu pro jiskřivou hru vedoucí k fascinujícím interpretacím, fenomenální techniku a suverénní mistrovství. Jako sólista vystoupil s mnohými světovými orchestry. Za všechny jmenujme alespoň Royal Philharmonic Orchestra, London Mozart Players, Orchestre National de France, Philadelphia Orchestra, Detroit Symphony, National Symphony, China Philharmonic, Malaysia Philharmonic, SWR, Montreal Symphony, Toronto Symphony, NAC Orchestra, Orchestre Philharmonique de Monte-Carlo, anebo Moscow Virtuosi. Spolupracoval s renomovanými dirigenty, jako jsou James Conlon, Charles Dutoit, Christoph Eschenbach, JoAnn

Falletta, Claus Peter Flor, Lawrence Foster, Jacek Kasprzyk, Cristian Macelaru, Kent Nagano, Yannick Nézet-Séguin, Jukka-Pekka Saraste, Alexander Shelley, Vladimir Spivakov a Long Yu. V rámci koncertů v New Yorku, Paříži, Londýně, Berlíně, Šanghaji a mnohých dalších městech po celém světě oživil hudbu zapomenutého geniálního pianisty a skladatele André Mathieua, oslavovaného jako „kanadský Mozart“. Diskografie Alaina Lefèvre zahrnuje rozsáhlý repertoár, od Klavírního koncertu Johna Corigliana, ceněného BBC Music Magazine jako „referenční nahrávka“, až po Rachmaninův Klavírní koncert č. 4 pod taktovkou Kenta Nagana vysoce ceněný magazínem Gramophone. Od roku 2018 nahrává exkluzivně pro Warner Classics. Album *My Paris Years* a *Concerto de Québec* získalo ve Francii cenu Trophée Radio Classique. Jeho úspěšné album originálních děl, *Opus 7*, vyšlo v roce 2021. O dva roky později následovala nahrávka *Paris Memories* věnovaná francouzskému repertoáru. Jeho aktuální kompilace skladeb s názvem *Consolation* vyšla na podzim roku 2025.

Charles Olivieri-Munroe je jedním z nejvýznamnějších dirigentů současnosti. Z významných světových orchestrů dirigoval Israel Philharmonic, Ruský národní, Montrealský a Torontský symfonický orchestr, Sydney Symphony, Berlin Deutsches Symphonie-Orchester, Českou filharmonii, Petrohradskou filharmonii, Dánský rozhlasový symfonický orchestr, Mnichovský symfonický orchestr, Stuttgartský a Varšavský filharmonický orchestr, Budapešťský symfonický orchestr a mnoho dalších. S rozvíjející se kariérou v asijsko-pacifickém regionu nedávno vedl koncerty v Japonsku, Koreji, Číně, Vietnamu a Thajsku. Mezi sólisty, s nimiž Charles Olivieri-Munroe spolupracoval, patří mimo jiné Angela Gheorghiu, Krystian Zimerman, Josef Suk, Maxim Vengerov, Joshua Bell, Mischa Maisky, Shlomo Mintz, Ivan Moravec, Sol Gabetta, Gabriela Beňačková nebo Joseph Calleja. Je i žádaným operním dirigentem, debutoval v Berlíně s operou *Falstaff* a od té doby se mezi jeho vystoupení řadí *Don Giovanni* v Miláně, *Evžen Oněgin* ve frankfurtské Alte-Oper, *Aida* na festivalu Lago di Como, *Lazebník sevillský* v Poznaňské opeře a také inscenace v Sydney Opera House, Teatro Fenice v Benátkách a v Amsterdamu. V roce 2020 dirigoval *Otella* v bělehradském Národním divadle, *Figarovu svatbu* v Hongkongské opeře a v roce 2021 debutoval v Mariinském divadle v Petrohradu.

Charles Olivieri-Munroe se narodil na Maltě, ale vyrůstal v Kanadě, kde studoval hru na klavír na Královské hudební konzervatoři a na Univerzitě v Torontu. Po promoci v roce 1992 získal tři ontarijská stipendia na studium u Otakara Trhlíka na Janáčkově akademii múzických umění v Brně. Studoval také u dirigenta Jiřího Bělohávků. V polovině 90. let strávil dva roky na slavné Accademia Musicale Chigiana v Sieně, kde studoval u Jurije Temirkanova, Myung Whun Chunga a Ilji Musina. Charlesova



mezinárodní kariéra začala řadou triumfů na mezinárodních soutěžích, které vyvrcholily získáním první ceny na dirigentské soutěži Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro v roce 2000. Mezi jeho ceny patřily nahrávky pro Supraphon Records a koncerty vysílané Českým rozhlasem. V poslední době nahrával pro Sony, RCA Red Seal, Naxos, SMS Classical a Naïve Records. V současné době je hlavním hostujícím dirigentem Thüringen Philharmonie v Německu a čestným šéfdirigentem Severočeské filharmonie Teplice, u které dříve působil jako šéfdirigent (1997–2014). Je také rezidenčním dirigentem Texas Round Top Festival Institute, nejdéle nepřetržitě pořádaného hudebního festivalu svého druhu ve Spojených státech. Dříve působil jako umělecký ředitel a šéfdirigent Krakovské filharmonie (2015–2021) a šéfdirigent Philharmonie Südwestfalen v Německu (2011–2018). Zastával také funkce šéfdirigenta festivalu Colorado „Crested Butte“ (2008), uměleckého ředitele Inter-Regionales Symfonie Orchester v Německu (2008), šéfdirigenta Symfonického orchestru Slovenského rozhlasu v Bratislavě (2001–2004) a zástupce dirigenta Filharmonie Brno (1995–1997) a Karlovarského symfonického orchestru (1993–1995). Stejně jako zesnulý Sir Charles Mackerras je Charles Olivieri-Munroe uznávaným specialistou na díla skladatelů Dvořáka, Smetany, Janáčka, Martinů a širší slovanský repertoár.

PROGRAM:

Camille Saint-Saëns (1835–1921)
Phaeton, symfonická báseň, op. 39

George Gershwin (1898–1937)
Koncert pro klavír a orchestr F dur
Allegro
Adagio – Andante con moto
Allegro agitato

Přestávka

Robert Schumann (1810–1856)
Symfonie č. 4 d moll, op. 120
Ziemlich langsam – Lebhaft
Romanze (Ziemlich langsam)
Scherzo
Langsam – Lebhaft – Schneller – Presto



koncertní sezona
2025/26

SEVEROČESKÁ FILHARMONIE TEPLICE
uvádí 5. abonentní koncert symfonického cyklu A

Bedřich Smetana

Hakon Jarl, symfonická báseň, op. 16

Vilém Blodek

Koncert pro flétnu a orchestr D dur

Wolfgang Amadeus Mozart

Koncert pro flétnu a orchestr D dur, KV 314

Wolfgang Amadeus Mozart

Symfonie č. 39 Es dur, KV 543

Jan Ostrý
flétna

Severočeská filharmonie Teplice

Jan Talich
dirigent

19. února 2026 v 19:00 hodin

Koncertní sál Domu kultury Teplice

Vstupné 250,- Kč | Předprodej vstupenek v pokladně Domu kultury Teplice a na www.ticketportal.cz
Změna programu koncertu vyhrazena.

www.severoceskafilharmonie.cz

Severočeská / North Czech
filharmonie / Philharmonie
Teplice Since 1838

Za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Ústeckého kraje

Teplice

MINISTERSTVO
KULTURY

Ústecký kraj

Lázně Teplice

SEVEROČESKÁ VODA
NADACNÍ FOND

PŘÍŠTÍ PROGRAM
KOMORNÍ CYKLUS K | KONCERT 5

11. února 2026 v 19 hodin
Teplice Lázně Beethoven

Program:
Jan Koetsier
Juraj Filas
Eugène Bozza
George Gershwin
a další

Účinkují:
Five Brass

Karel Vencour – trubka
Karel Kála – trubka
Pavel Staněk – lesní roh
Michal Černý – pozoun
Milan Podolský – tuba

Severočeská filharmonie Teplice

+420 778 888 013 | e-mail: sev.filharmonie@seznam.cz
www.severoceskafilharmonie.cz | www.scf.sf.cz

Změna programu vyhrazena.
Při koncertech je zakázáno fotografovat a pořizovat audiovizuální záznamy.

Za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Ústeckého kraje